

Peer-review evaluačních zpráv z oblasti strukturálních fondů

Jiří Remr

2014

Kontext provedeného Peer Review

- Projev odpovědnosti evaluátorů sdružených v ČES
- Poznání a sdílení zkušeností a dovedností
- Odborný rozvoj

Cíle provedeného Peer Review

- Identifikovat a vyjasnit stávající evaluační schopnosti
- Nastartovat odborný rozvoj realizátorů i zadavatelů
- Uvést do aktivního života Standardy ČES; vynajít konkrétní příklady dobré/nevhodné praxe k jednotlivým standardům

Několik slov o metodě Peer Review

- Peer Review spočívá v systematické činnosti nezávislých odborníků, kteří posuzují odbornou úroveň specifikovaných výstupů na základě souboru stanovených kritérií
- Peer Review je považován za nejlepší způsob řízení kvality (zejména ve vědě a výzkumu)
- Peer Review se zaměřuje výlučně na odbornou úroveň posuzovaných výstupů a odhlíží přitom od zásluh, kvalit, historie či renomé realizátora

Předmět Peer Review

- Předmětem Peer Review byly evaluační zprávy (nikoliv celý evaluační proces); celkem bylo hodnoceno 16 zpráv
- Každou ze zpráv posuzovali samostatně dva nezávislí posuzovatelé
- Základem hodnocení byly Standardy ČES; výstupem Peer Review byla zpráva o naplnění jednotlivých standardů doplněná o narativní souhrn a výčet hlavních předností a nedostatků posuzované zprávy

Způsob provedení – výběr eval. zpráv

Vybrány byly evaluační zprávy :

- vzniklé v programovacím období 2007 – 2013
- připravené různými realizátory
- shrnující výsledky on-going evaluací, ročních operačních vyhodnocení, implementační zprávy nebo ad-hoc evaluací

Způsob provedení – výběr hodnotitelů

- Nezávislost
- Dobrovolnost
- Realizátoři

Závěry P-R: problém č. 1

Závěry nejsou podloženy analýzami; subjektivní názor evaluátora není jasně odlišen od zjištění

- Chybějící popis metodiky a použitých pramenů znemožňuje rozlišit mezi subjektivním hodnocením evaluátora a objektivně daným poznatkem.
- Nelze rozpoznat, jaké nové poznatky evaluace přinesla
- Doporučení jsou důsledkem chybějícího popisu metodiky nedůvěryhodná; v daném případě byla ještě navíc nekonkrétní a neadresná

Závěry P-R: problém č. 1

Relevantní Standardy ČES:

- **4.4 Obhajitelnost informačních pramenů:** „Použité zdroje informací by měly být uvedeny a popsány, aby bylo možné posoudit jejich adekvátnost“
- **4.8 Vyhodnocení informací:** „Odpovědi na evaluační otázky založené na kvantitativních datech nebo kvalitativních údajích, by měly být analyzovány věcně správně a systematicky“
- **4.9 Ospravedlnitelnost závěrů:** „Závěry, k nimž evaluace dospěla, by měly být podložené ... “

Závěry P-R: problém č. 2

Neadekvátní metody; nesprávné používání odborných pojmů; problematická aplikace metod

- zpráva popisuje použití focus groups jako nástroje eliminace non-response bias
- pojem „kontrafaktuální evaluace“ je použit pro pouhou srovnávací analýzu
- provedení výzkumných šetření jen „naoko“ (bez faktického využívání jejich výsledků)

Závěry P-R: problém č. 2

Relevantní Standardy ČES:

- **4.3 Popis evaluačního postupu:** „Jednotlivé evaluační postupy a smysl jejich použití by měly být detailně popsány, aby byly opakovatelné a přezkoumatelné“
- **2.1 Praktičnost postupů:** „Postup evaluací by měl být navržen tak, aby snižoval rizika zkreslení získávaných informací“
- **1.2 Důvěryhodnost evaluátora:** „Osoby provádějící evaluace by měly být nezávislé a odborně kompetentní, aby jednotlivé zainteresované strany uznávaly výsledky prováděných evaluací“

Závěry P-R: problém č. 3

Nedostatečná transparentnost

- v evaluační zprávě chybí adekvátní popis metod: počty respondentů, technika výběru
- nejsou uvedeny cíle evaluace, nejsou formulovány evaluační otázky
- počet a charakter výstupů je nepřehledný (kromě závěrečné evaluační zprávy existují ještě samostatně distribuovaná shrnutí, průběžné zprávy, nespecifikovaný počet samostatných příloh, technické zprávy, ...)

Závěry P-R: problém č. 3

Relevantní Standardy ČES:

- **3.6 Dostupnost výsledků:** „Zainteresoované strany by měly umožnit ostatním subjektům přístup k úplným výsledkům provedené evaluace“
- **1.5 Srozumitelnost a rozsah výstupů:** „Evaluační zprávy by měly zřetelně popisovat výsledky provedené evaluace, účel a průběh evaluace ...“
- **4.10 Nestrannost při prezentaci výsledků:** „Způsob a forma prezentace výsledků evaluace by měla znemožňovat jejich zkreslování některou ze zainteresoovaných stran“

Jak pracovat se Standardy ČES

- při návrhu řešení, při designu evaluace, tj. před začátkem prací
- při průběžné komunikaci a spolupráci se zadavatelem; zadavatelé, kteří na Standardy odkazují v zadávací dokumentaci, deklarují, že se i oni sami těmito Standardy cítí vázáni
- checklist pro sebehodnocení před odevzdáním evaluační zprávy

Děkuji za pozornost

Jiří Remr
remr@czecheval.cz